

دانشکده علوم پایه
گروه زمین شناسی

رساله کارشناسی ارشد رشته زمین شناسی
گرایش زمین‌شناسی اقتصادی

عنوان پایان‌نامه:

کانی‌سازی، ژئوشیمی، مطالعه سیالات در گیر و ژئوفیزیک در
محدوده اکتشافی بزوشک

(جنوب غربی مشهد)

اساتید راهنما:

دکتر آزاده ملک‌زاده شفارودی
دکتر محمدرضا حیدریان شهری

نگارنده:

الهام رضازاده
شهریور ماه ۱۳۹۱ خورشیدی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تعهد نامه

عنوان رساله: کانی‌سازی، ژئوشیمی، مطالعه سیالات درگیر و ژئوفیزیک در محدوده اکتشافی بزوشک (جنوب‌غربی مشهد)

- اینجانب الهام رضازاده دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته زمین‌شناسی، دانشکده علوم پایه دانشگاه فردوسی مشهد نویسنده کانی‌سازی، ژئوشیمی، مطالعه سیالات درگیر و ژئوفیزیک در محدوده اکتشافی بزوشک (جنوب‌غربی مشهد)، تحت راهنمایی دکتر آزاده ملک‌زاده شفارودی و دکتر محمد رضا حیدریان شهری معهده می‌شوم:
- تحقیقات در این رساله توسط اینجانب انجام شده و از صحت و اصالت برخوردار است.
  - در استفاده از نتایج پژوهش‌های محققان دیگر به مرجع مورد استفاده استناد شده است.
  - مطالب مندرج در این رساله تاکنون توسط خود یا فرد دیگری برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی به جایی ارائه نشده است.
  - کلیه حقوق معنوی این اثر متعلق به دانشگاه فردوسی مشهد است و مقالات مستخرج با نام "دانشگاه فردوسی مشهد" و یا "Ferdowsi University of Mashhad" به چاپ خواهد رسید.
  - حقوق معنوی تمام افرادی که در به دست آمدن نتایج اصلی رساله تاثیرگذار بوده‌اند در مقالات مستخرج از آن رعایت شده است.
  - در کلیه مراحل انجام این رساله، در مواردی که به حوزه اطلاعات شخصی افراد دسترسی یافته یا استفاده شده، اصل رازداری، ضوابط و اصول اخلاق انسانی رعایت شده است.

تاریخ ۱۳۹۱/۶/۲۸

امضای دانشجو

حق نشر و مالکیت نتایج

حق انتشار و بهره‌برداری از نتایج این پایان‌نامه متعلق به نگارنده آن است. هرگونه کپی‌برداری به صورت کل پایان‌نامه یا بخشی از آن تنها با موافقت نگارنده یا کتابخانه دانشکده‌ی علوم دانشگاه فردوسی مشهد مجاز می‌باشد. استفاده از اطلاعات و نتایج موجود در پایان‌نامه بدون ذکر مرجع مجاز نمی‌باشد.

© متن این صفحه باید در نسخه تکثیر شده وجود داشته باشد.

سپاسگزاری

بزرگ اوستاد فرهنگ ایران زمین فردوسی پاکزاد می‌فرماید:

چون کنیتی که کوی سخن تو ختم همه هرچه باید بیامو ختم یکی نظر بازی کند روزگار که بشاند پیش آموزگار

استادان بزرگوار جناب آقای دکتر حیدریان شهری و سرکار خانم دکتر ملکزاده را از بن جان و ژرفای دل، سپاس می‌گزارم که خود را وامدار پشتیبانی‌ها و رهنماوهای ارزنده و باریک‌بینانه این گرامی آموزگاران می‌دانم. شاید که اندکی از جایگاه بلندشان را ارج بنهم. سپاس‌دار دو گرانمایه استاد داور، جناب آقای دکتر کریم‌پور و جناب آقای دکتر مظلومی، هستم که رنج داوری این پایان‌نامه را بر دوش گرفتند، و امید دارم که مرا مورد نواخت خود بنهند و نکته‌سنجهانه بیراهی‌ها را به من گوشزد کنند. خواستار کامگاری روزافزون در کوشش‌های دانش‌ورزانه این گرامی استادان هستم که کاروبارشان و خارخارشان مگر گسترش دانش در این بوم و دیار نیست. سپاس فراوان دارم از همه استادان گروه زمین‌شناسی دانشگاه فردوسی که در دوران دانشجویی از پیشگاهشان بسیار آموختم.

از هم‌آموزان مهربانیم، آقایان مهندس اکبر اسفندیارپور، مهندس مجید حافظ دربانی، مهندس میثاق قرایی، مهندس حسن محمدنژاد، که مهر خود را در کار صحرایی به من ارزانی داشته‌اند و مرا یاری کردند و همچنین از سرکار خانم‌ها مهندس مریم عبدی، مهندس اشرف سیاحی، مهندس مهناز صباغ، مهندس الهام مجتبدین و آقایان مهندس شهروز بابازاده، مهندس رضا برآبادی، مهندس رسول دودانگه، مهندس اصغر قاسمی، مهندس ناصر ناصری، مهندس محسن نیازی نیز سپاسگزارم و برای این نیکان پیروزی روزافزون را خواستارم. کارکنان گروه زمین‌شناسی سرکار خانم فاطمه نیکدل، و آقایان بهادری، حافظی مقدس، سalarی، شجاعی را سپاس می‌گزارم. در پایان از گرانمایه خانواده‌ام که همواره مهرشان سایه‌گستر بوده است، سپاسگزارم و برای همگنان آرزوی بختیاری و بهروزی دارم.

این پایان نامه را به انجام نرساندم مگر به انگیزه آنکه شاید اندک بهری در گسترش دانش ورزانه فرهنگ گران- سنگ و دیرمان و نازش خیز ایران داشته باشم. ایرانی که همواره در درازنای تاریخ خویش، سرزمین سپند و اهورایی سخن و اندیشه و فرهنگ بوده است و امید دارم که باشد. ایدون باد.

چکیده

منطقه معدنی بزوشک به وسعت ۳۰ کیلومترمربع در ۶۳ کیلومتری جنوبغربی مشهد، در زون بینالود قرار دارد. زمین‌شناسی منطقه شامل اسلیت (سری مایان) و سنگ‌آهک و دولومیت است. این منطقه اکتشافی به دو بخش بزوشک (۱) در جنوب‌غرب روتای بزوشک، و بزوشک (۲) در شمال‌شرق آن تقسیم می‌شود. کانی‌سازی در این منطقه به شکل رگه‌ای می‌باشد. در منطقه بزوشک (۱) کانی‌سازی مس- طلا با امتداد تقریباً شمالی - جنوبی در راستای زون گسلی وجود دارد. در منطقه بزوشک (۲) یک رگه کانی‌سازی مس - طلا با راستای N40W و یک رگه مگنتیت با راستای N40E نیز وجود دارد که با آبرفت و واریزه‌های حاصل از معدنکاری گذشته، پوشیده شده‌اند.

ضخامت رگه آهن کمتر از ۵٪ متر است. آلتراسیون‌های مشاهده شده در دو منطقه غالباً سیلیسی و سیلیسی - کربناتی می‌باشد. به طور کلی در هر دو منطقه کانی‌سازی اولیه شامل مگنتیت، پیریت و کالکوپیریت همراه با کانی‌های باطله کوارتز و کلسیت است. کانی‌سازی ثانویه شامل مالاکیت، آزوریت، کالکوزیت، هماتیت و گوتیت است. رگه‌های اکسید آهن در مقاطع به صورت کانه‌های هماتیت قابل شناسایی هستند.

اکتشافات ژئوشیمیایی به روش خرده سنگی انجام شد که نتایج آن به شرح زیر است:

بزوشک (۱):

$\text{Cu (ppm)} = 22.5 - 10000$, $\text{Pb (ppm)} = 6 - 197$, $\text{Zn (ppm)} = 27 - 97$, $\text{Au (ppb)} = 31 - 38$, $\text{Ag (ppb)} = 283 - 764$

بزوشک (۲):

$\text{Cu (ppm)} = 23 - 61300$, $\text{Pb (ppm)} = 6 - 96$, $\text{Zn (ppm)} = 8 - 54$, $\text{Au (ppb)} = 2 - 81$, $\text{Ag (ppb)} = 30 - 511$ $\text{Fe(\%)} = 0.85 - 16$

در هر دو منطقه بین طلا و نقره با هم و با مس همبستگی وجود دارد و با افزایش مقدار مس مقدار آنها نیز افزایش پیدا می‌کنند.

در منطقه اکتشافی بزوشک سیالات درگیر بیشتر از نوع $V+L$ می‌باشد. محدوده دمای همگن شدن سیالات درگیر بین 226°C تا 370°C در منطقه اکتشافی بزوشک (۱) می‌باشد، اما در منطقه اکتشافی بزوشک (۲) دما بین 245°C و 390°C می‌باشد. میانگین دمایی در منطقه بزوشک (۱) 320°C و در منطقه بزوشک (۲) 286°C می‌باشد.

جهت شناسایی رگه مگنتیت شدت کل میدان مغناطیسی اندازه‌گیری شده، پروفیل‌های مغناطیسی، نقشه‌های شدت کل میدان مغناطیسی و انتقال به قطب تهیه شد. سنگ‌های میزبان رگه غیرمغناطیس است. رگه مگنتیت پوشیده به خوبی در نقشه RTP شناسایی شد. همچنین برداشت‌های مگنتومتری بر روی رگه مس - طلا انجام شد و پروفیل‌ها و نقشه‌های TMI، RTP و فراسو ۵ تا ۱۰۰ متر تهیه شد.

برداشت‌های IP/RS به روش Dipole-Dipole بر روی رگه مس - طلا انجام شد. رگه مس - طلا با استفاده از IP/RS در بعضی از پروفیل‌ها با وسعت بیشتر از آنچه که بیرون‌زدگی دارد در مدل شبه مقطع IP/RS شناسایی شد.

با توجه به شواهد زمین‌شناسی، پتروگرافی، کانی‌سازی، دمایی همگن شدن سیالات درگیر و ناهنجاری‌های بالای مس (حداکثر تا 61300 ppm) و طلا (حداکثر تا $80/7 \text{ ppb}$) در هر دو منطقه اکتشافی بزوشک، این منطقه یک کانسار مس - طلای و آهن اپی‌ترمال است.

فهرست

I	تشکر و قدردانی
XIII	چکیده فارسی
XV	چکیده انگلیسی
۱	فصل اول: کلیات
۲	۱-۱). مقدمه
۲	۱-۲). موقعیت جغرافیایی و راههای دسترسی به منطقه
۴	۱-۳). زئومورفولوژی منطقه
۵	۱-۴). شرایط آب و هوایی، پوشش گیاهی و وضعیت اقتصادی مردم منطقه
۶	۱-۵). تاریخچه مطالعاتی
۸	۱-۶). اهداف و روش تحقیق
۸	۱-۶-۱). اهداف
۹	۱-۶-۲). روش تحقیق
۱۴	فصل دوم: زمین‌شناسی
۱۵	۱-۲). مقدمه
۱۵	۲-۲). وضعیت زمین‌شناسی و تکتونیک زون بینالود
۱۷	۲-۳). زمین‌شناسی ساختمانی
۱۸	۴-۲). تاریخچه مطالعاتی در زون بینالود
۲۴	۲-۵). زمین‌شناسی منطقه مورد مطالعه
۳۲	فصل سوم: پتروگرافی
۳۳	۱-۳). مقدمه
۳۷	۲-۳). مطالعات آزمایشگاهی
۳۷	۱-۲-۳). آهک متبلور
۴۰	۲-۳). متا کوارتز آرنايت

۴۰	۳-۲-۳). اسلیت
۴۰	۴-۲-۳). برش
۴۴	فصل چهارم : کانی سازی و آلتراسیون
۴۵	۱-۴). مقدمه
۴۶	۲-۴). آلتراسیون و کانی سازی در منطقه اکتشافی بزوشک (۱)
۵۳	۳-۴). آلتراسیون و کانی سازی در منطقه اکتشافی بزوشک (۲)
۵۹	فصل پنجم : ژئوشیمی
۶۰	۱-۵). مقدمه
۶۱	۲-۵). اکتشافات ژئوشیمیابی منطقه مورد مطالعه
۶۱	۲-۵). موقعیت نمونه ها و چگونگی انتخاب آنها
۶۳	۲-۵). آماده سازی نمونه ها
۶۳	۳-۲-۵). روش تجزیه
۶۳	۴-۲-۵). روش آنالیز
۶۷	۳-۵). تفسیر و ارائه نتایج
۷۱	فصل ششم : سیالات در گیر
۷۲	۱-۶). مقدمه
۷۴	۲-۶). انتخاب و آماده سازی نمونه برای مطالعات میکروسکوپی
۷۵	۳-۶). پتروگرافی سیالات در گیر
۷۹	۱-۳-۶). نتایج حاصل از پتروگرافی
۸۰	۴-۶). دماستنجی
۸۵	فصل هفتم : ژئوفیزیک
۸۶	۱-۷). مقدمه :
۸۸	۲-۷). عملیات مغناطیس سنگی زمینی در منطقه اکتشافی بزوشک (۲)
۹۰	۳-۷). روش مطالعه
۹۰	۱-۳-۷). مطالعات صحرایی

۹۳. دستگاه اندازه‌گیری مغناطیسی زمینی ۷-۳-۲
۹۴. مطالعات آزمایشگاهی ۷-۳-۳
۹۵. ارائه و پردازش داده‌ها ۷-۳-۴
۹۶. ارائه و پردازش داده‌های مغناطیسی سنجی در منطقه بزوشک (۲) (جنوب غرب مشهد) ۷-۴
- الف) مغناطیسی سنجی بر روی رگه آهن:
۱۱۱. پردازش داده‌های مغناطیسی سنجی و تفسیر آنومالی‌های مغناطیسی از روی نقشه‌های مغناطیسی رگه آهن ۷-۵
۱۱۱. نقشه شدت کل میدان مغناطیسی ۷-۵-۱
۱۱۳. نقشه انتقال یافته به قطب (RTP) ۷-۵-۲
۱۱۴. نقشه مشتق اول قائم (1VD) (First vertical derivative Map) ۷-۵-۳
۱۱۶. نقشه‌های فراسو (Upward continuation Map) ۷-۵-۴
- ب) مگنتومتری بر روی رگه مس - طلا
۱۲۱. پردازش داده‌های مغناطیسی سنجی و تفسیر آنومالی‌های مغناطیسی از روی نقشه‌های مغناطیسی رگه مس - طلا ۷-۶
۱۳۰. نقشه شدت کل میدان مغناطیسی (TMI) ۷-۶-۱
۱۳۰. نقشه انتقال به قطب (RTP) (RTP) ۷-۶-۲
۱۳۲. نقشه مشتق اول قائم (1VD) (First vertical derivative Map) ۷-۶-۳
۱۳۲. نقشه‌های فراسو (Upward continuation Map) ۷-۶-۴
۱۴۰. روش پلاریزاسیون القایی (IP) ۷-۷
۱۴۰. مقدمه ۷-۷-۱
۱۴۱. تجهیزات مورد استفاده در برداشت‌های صحرایی این مطالعه ۷-۷-۲
۱۴۲. پردازش داده‌های صحرایی و تهییه مدل دوبعدی ۷-۸
۱۴۳. تفسیر مقاطع ۷-۹
۱۶۹. فصل هشتم : نتیجه‌گیری و پیشنهادات
۱۷۰. نتیجه‌گیری ۸-۱
۱۷۵. پیشنهادات ۸-۲

منابع

۱۷۸

۱۷۹

۱۸۱

منابع فارسی

منابع انگلیسی

فهرست اشکال

- شکل ۱-۱. موقعیت و راه های دسترسی محلی به محدوده اکتشافی مورد مطالعه (مقیاس ۱:۱۰۰۰۰۰)
- ۲
- شکل ۱-۲. موقعیت محدوده معدنی بزوشک ۱ و ۲
- ۲
- شکل ۱-۳. نقشه توپوگرافی بزوشک، مقیاس ۱:۲۵۰۰۰، سازمان نقشه برداری کشور (۱۳۷۵)
- ۴
- شکل ۱-۴. نمایی از مورفولوژی محدوده بزوشک (الف؛ بزوشک ۱. دید به سمت شمال غرب، ب؛ بزوشک ۲. دید به سمت شمال غرب)
- ۵
- شکل ۱-۵. تقسیم بندی زمین‌شناسی ساختمانی ایران (نبوی، ۱۳۵۵) و موقعیت منطقه مورد مطالعه
- ۱۶
- شکل ۲-۱. الف. نقشه‌ی زمین‌شناسی محدوده‌ی اکتشافی بزوشک ۱ (بازه معدن)
- ۲۶
- شکل ۲-۲ ب. نقشه‌ی زمین‌شناسی محدوده‌ی اکتشافی بزوشک ۲ (آغل پلنگ)
- ۲۷
- شکل ۲-۳. آهک نازک لایه معادل سازند بهرام که به صورت راندگی بر روی رسوبات سری مایان قرار گرفته است، دید رو به شمال غرب
- ۲۸
- شکل ۲-۴. آهک نازک لایه سفید تا خاکستری روشن در بزوشک ۲، دید رو به شمال غرب
- ۲۸
- شکل ۲-۵. توده دولومیتی در بزوشک ۱
- ۲۹
- شکل ۲-۶. تشکیلات سری مایان در محدوده اکتشافی بزوشک. الف. بزوشک ۲ دید رو به جنوب، ب. بزوشک ۲ دید رو به شمال، پ. بزوشک ۱ دید رو به شمال غرب، بزوشک ۱ دید رو به غرب
- ۳۰
- شکل ۲-۷. الف. تناوب ماسه و کنگلومرا، ب. ماسه سنگ در منطقه بزوشک ۱ در سری مایان
- ۳۰
- شکل ۲-۸. الف. نفوذ رگچه‌های سیلیس و اکسید آهن به اسلیت، ب. اسلیت‌های نازک لایه در سری مایان، ج اسلیت در حال تبدیل به فیلیت
- ۳۱
- شکل ۲-۹. الف. تراست آبرفتی با دید رو به شمال، ب. کنگلومرا، پ و ت. طبقات وزنی.
- ۳۲
- شکل ۲-۱۰. برش گسلی.
- ۳۳
- شکل ۳-۱. محل و موقعیت نمونه‌های سنگی جمع آوری شده از سطح منطقه الف. بزوشک ۱، ب. بزوشک ۲.
- ۳۶
- شکل ۳-۲. الف. نقشه‌ی زمین‌شناسی محدوده‌ی اکتشافی بزوشک ۱ (بازه معدن) جنوب غربی مشهد
- ۳۸
- شکل ۳-۲ ب. نقشه‌ی زمین‌شناسی محدوده‌ی اکتشافی بزوشک ۲ (آغل پلنگ) جنوب غربی مشهد
- ۳۹
- شکل ۳-۳. مقطع میکروسکوپی متا لایم استون. همراه با رگچه‌های کربناته
- ۴۱
- شکل ۳-۴. مقطع میکروسکوپی متا لایم استون
- ۴۲
- شکل ۳-۵. مقطع میکروسکوپی متا کوارتزیت.
- ۴۲

- شکل ۳-۶. مقطع میکروسکوپی متا لیتیک آرکوز.
۴۳
- شکل ۳-۷. مقطع میکروسکوپی اسلیت.
۴۳
- شکل ۳-۸. مقطع میکروسکوپی برش.
۴۴
- شکل ۴-۱. الف. آثار معدنکاری و حفاری قدیمی در منطقه اکتشافی بزوشک، ب. سرباره‌های معدنی مس
۴۵
- شکل ۴-۲. الف. ترانشه ۱ در منطقه اکتشافی بزوشک ۱. ب. آثار کانی‌سازی بر روی دیواره ترانشه.
۴۷
- شکل ۴-۳. الف. ترانشه ۳ در منطقه اکتشافی بزوشک ۱. ب. رگچه مالاکیت بر روی دیواره ترانشه شماره (۳).
۴۷
- شکل ۴-۴.. آلتراسیون آرژیلیکی در ترانشه.
۴۸
- شکل ۴-۵. توالی پاراژنر رگه مس - طلا در منطقه اکتشافی بزوشک ۱.
۵۰
- شکل ۴-۶. کانی‌سازی پیریت همراه با کالکوپیریت و مالاکیت در منطقه بزوشک ۱.
۵۱
- شکل ۴-۷. کانی‌سازی مالاکیت همراه آزوریت در منطقه بزوشک ۱.
۵۱
- شکل ۴-۸. کانی‌سازی پیریت همراه کوارتز به صورت رگه‌ای در منطقه بزوشک ۱
۵۲
- شکل ۴-۹. کانی‌سازی رگه‌ای کالکوپیریت در منطقه بزوشک ۱.
۵۲
- شکل ۴-۱۰. کانی‌سازی رگه‌ای کالکوپیریت همراه با کالکوزیت در منطقه بزوشک ۱
۵۲
- شکل ۴-۱۱. کانی‌سازی رگه‌ای کالکوپیریت همراه با بورنیت و کالکوزیت و کولیت در منطقه بزوشک ۱.
۵۲
- شکل ۴-۱۲. آثار کنده‌کاری قدیمی در منطقه بزوشک ۲.
۵۴
- شکل ۴-۱۳. ترانشه در منطقه بزوشک ۲، ب. رگچه‌های اکسیدآهن آثار کانی‌سازی
۵۴
- شکل ۴-۱۴. الف. توالی پاراژنر رگه مس - طلا در منطقه اکتشافی بزوشک ۲
۵۵
- شکل ۴-۱۴. ب. توالی پاراژنر در رگه مگنتیت در منطقه اکتشافی بزوشک ۲.
۵۵
- شکل ۴-۱۵. کانی‌سازی مگنتیت همراه با دانه‌های پیریت
۵۶
- شکل ۴-۱۶. کانی‌سازی رگه مگنتیت
۵۶
- شکل ۴-۱۷. کانی‌سازی پیریت همراه با مگنتیت
۵۷
- شکل ۴-۱۸. کانی‌سازی مالاکیت همراه هماتیت و اکسیدهای آهن
۵۷
- شکل ۴-۱۹. هماتیت همراه با اکسیدهای آهن
۵۷
- شکل ۴-۲۰. گوتیت با بافت کلوفورم همراه با هماتیت.
۵۷
- شکل ۴-۲۱. کانی‌سازی مگنتیت همراه اکسیدهای آهن در منطقه بزوشک ۲
۵۸

- شکل ۲۲-۴. کانی سازی ملاکیت همراه کوارتز در منطقه بزوشک ۲. ۵۸
- شکل ۲۳-۱. الف. همبستگی بین عناصر Cu-Pb در بزوشک (۱)، ب. همبستگی بین عناصر Cu-Zn در بزوشک (۲)، پ. همبستگی بین عناصر Cu-Zn در بزوشک (۱)، ت. همبستگی بین عناصر Zn-Pb در بزوشک (۲)، ث. همبستگی بین عناصر Zn-Pb در بزوشک (۱)، ج. همبستگی بین عناصر Zn-Pb در بزوشک (۲). ۶۸
- شکل ۲۴-۱. نمودارهای هیستوگرام برای عناصر مس، طلا و آهن در منطقه اکتشافی بزوشک ۱ و ۲. ۷۰
- شکل ۲۵-۱. سیالات در گیر اولیه، فاز مایع: L ، فاز گاز: V ، فاز جامد: D. ۷۷
- شکل ۲۶-۱. سیالات در گیر ثانویه ۷۷
- شکل ۲۷-۱. الف. میکروسکوپ دستگاه فلوئید انکلوژن. ب. دستگاه فلوئید انکلوژن ۸۱
- شکل ۲۸-۱. هیستوگرام فراوانی دمای همگن شدن سیالات در گیر الف. در منطقه اکتشافی بزوشک (۱) ب. در منطقه اکتشافی بزوشک (۲). ۸۴
- شکل ۲۹-۱. منطقه مورد مطالعه بر روی نقشه شدت میدان کل مغناطیسی هوایی کشور (امامقلی یوسفی، ۱۳۶۷). ۹۰
- شکل ۳۰-۱. موقعیت نقاط برداشت مغناطیسی سنجی و IP/RS بر روی نقشه زمین شناسی بزوشک ۹۲
- شکل ۳۱-۱. نحوه برداشت پروفیل‌ها بر روی زمین (دید به سمت شمال). ۹۳
- شکل ۳۲-۱. مغناطیسی سنج مورد استفاده از نوع پروتون چرخشی. ۹۴
- شکل ۳۳-۱. نیمرخ شدت کل میدان مغناطیسی و پذیرفتاری مغناطیسی پروفیل ۰W. ۹۹
- شکل ۳۴-۱. نیمرخ شدت کل میدان مغناطیسی و پذیرفتاری مغناطیسی پروفیل ۱۰W. ۱۰۰
- شکل ۳۵-۱. نیمرخ شدت کل میدان مغناطیسی و پذیرفتاری مغناطیسی پروفیل ۲۰W. ۱۰۱
- شکل ۳۶-۱. نیمرخ شدت کل میدان مغناطیسی و پذیرفتاری مغناطیسی پروفیل ۳۰W. ۱۰۲
- شکل ۳۷-۱. نیمرخ شدت کل میدان مغناطیسی و پذیرفتاری مغناطیسی پروفیل ۴۰W. ۱۰۳
- شکل ۳۸-۱. نیمرخ شدت کل میدان مغناطیسی و پذیرفتاری مغناطیسی پروفیل ۵۰W. ۱۰۴
- شکل ۳۹-۱. نیمرخ شدت کل میدان مغناطیسی و پذیرفتاری مغناطیسی پروفیل ۶۰W. ۱۰۵
- شکل ۴۰-۱. نیمرخ شدت کل میدان مغناطیسی و پذیرفتاری مغناطیسی پروفیل ۷۰W. ۱۰۶
- شکل ۴۱-۱. نیمرخ شدت کل میدان مغناطیسی و پذیرفتاری مغناطیسی پروفیل ۸۰W. ۱۰۷
- شکل ۴۲-۱. نیمرخ شدت کل میدان مغناطیسی و پذیرفتاری مغناطیسی پروفیل ۹۰W. ۱۰۸
- شکل ۴۳-۱. نیمرخ شدت کل میدان مغناطیسی و پذیرفتاری مغناطیسی پروفیل ۱۰۰W. ۱۰۹
- شکل ۴۴-۱. نیمرخ شدت کل میدان مغناطیسی پروفیل ۱۱۰W. ۱۱۰

- شکل ۱۶-۷. نیمrix شدت کل میدان مغناطیسی پروفیل ۱۲۰W
- شکل ۱۷-۷. نیمrix شدت کل میدان مغناطیسی پروفیل ۱۳۰W
- شکل ۱۸-۷. نیمrix شدت کل میدان مغناطیسی پروفیل ۱۴۰W
- شکل ۱۹-۷. نیمrix شدت کل میدان مغناطیسی پروفیل ۱۵۰W
- شکل ۲۰-۷. نقشه شدت کل میدان مغناطیسی رگه آهن
- شکل ۲۱-۷. نقشه انتقال یافته به قطب رگه آهن
- شکل ۲۲-۷. نقشه گرادیان عمودی
- شکل ۲۳-۷. نقشه فراسو برای ارتفاع ۵ متر.
- شکل ۲۴-۷. نقشه فراسو برای ارتفاع ۱۰ متر.
- شکل ۲۵-۷. نقشه فراسو برای ارتفاع ۲۰ متر.
- شکل ۲۶-۷. نقشه فراسو برای ارتفاع ۵۰ متر.
- شکل ۲۸-۷. نیمrix شدت کل میدان مغناطیسی (Profile P1)
- شکل ۲۹-۷. نیمrix شدت کل میدان مغناطیسی (Profile P2)
- شکل ۳۰-۷. نیمrix شدت کل میدان مغناطیسی (Profile P3)
- شکل ۳۱-۷. نیمrix شدت کل میدان مغناطیسی (Profile P4)
- شکل ۳۲-۷. نیمrix شدت کل میدان مغناطیسی (Profile P5)
- شکل ۳۳-۷. نیمrix شدت کل میدان مغناطیسی (Profile P6)
- شکل ۳۴-۷. نیمrix شدت کل میدان مغناطیسی (Profile P7)
- شکل ۳۵-۷. نیمrix شدت کل میدان مغناطیسی (Profile P8)
- شکل ۳۶-۷. نیمrix شدت کل میدان مغناطیسی (Profile P9)
- شکل ۳۷-۷. نیمrix شدت کل میدان مغناطیسی (Profile P10)
- شکل ۳۸-۷. نیمrix شدت کل میدان مغناطیسی (Profile P11)
- شکل ۳۹-۷. نیمrix شدت کل میدان مغناطیسی (Profile P12)
- شکل ۴۰-۷. نقشه شدت کل میدان مغناطیسی به همراه پروفیل‌ها بر روی رگه مس- طلا.
- شکل ۴۱-۷. نقشه انتقال به قطب به همراه پروفیل‌ها بر روی رگه مس- طلا.

۱۳۵	شکل ۴۲-۷. نقشه گردابیان عمودی به همراه پروفیل‌ها بر روی رگه مس- طلا.
۱۳۶	شکل ۴۳-۷. نقشه فراسو برای ارتفاع ۵ متر.
۱۳۷	شکل ۴۴-۷. نقشه فراسو برای ارتفاع ۱۰ متر.
۱۳۸	شکل ۴۵-۷. نقشه فراسو برای ارتفاع ۲۰ متر
۱۳۹	شکل ۴۶-۷. نقشه فراسو برای ارتفاع ۵۰ متر
۱۴۰	شکل ۴۷-۷. نقشه فراسو برای ارتفاع ۱۰۰ متر.
۱۴۲	شکل ۴۸-۷. ترانسمیتر مدل TX III ساخت شرکت کانادائی GDD.
۱۴۶	شکل ۴۹-۷ مدل مقطع DD7
۱۵۱	شکل ۵۰-۷. (الف و ب). مدل مقطع DD8
۱۵۶	شکل ۵۱-۷. (الف و ب). مدل مقطع DD9
۱۶۱	شکل ۵۲-۷. (الف و ب). مدل مقطع DD10
۱۶۶	شکل ۵۳-۷ (الف و ب). مدل مقطع DD11

فهرست جداول

۳۴	جدول ۳-۱. محل و موقعیت نمونه‌های سنگی جمع آوری شده از سطح منطقه
۶۲	جدول ۳-۵) موقعیت نمونه‌های ژئوشیمیایی برداشت شده.
۶۴	جدول ۳-۵ نتایج حاصل از آنالیز نمونه‌های خردده‌سنگی با استفاده از دستگاه AAS.
۶۵	جدول ۳-۵ نتایج حاصل از آنالیز نمونه‌های خردده‌سنگی با استفاده از دستگاه ICP-MS گروه (1F15)
۶۶	جدول ۴-۵) مختصات نمونه‌های برداشت شده توسط سازمان صنایع و معادن.
۶۷	جدول ۴-۵). نتایج آنالیز ۱۸ نمونه برای عنصر مس و دو نمونه برای عنصر طلا بروش اسپکترومتری
۶۹	جدول ۴-۵). نتایج آنالیز ۳۰ نمونه برای عنصر مس و طلا و آهن در منطقه اکتشافی بزوشک ۱ و ۲
۷۸	جدول ۶ - ۱. موقعیت نمونه‌های سیالات درگیر در منطقه اکتشافی بزوشک
۷۸	جدول ۶ - ۲. پتروگرافی سیالات درگیر در منطقه اکتشافی بزوشک (۱)
۷۹	جدول ۶ - ۳. پتروگرافی سیالات درگیر در منطقه اکتشافی بزوشک (۲)
۸۲	جدول ۶ - ۴. ژئوترمومتری سیالات درگیر در منطقه اکتشافی بزوشک (۱).
۸۳	جدول ۶ - ۵. ژئوترمومتری سیالات درگیر در منطقه اکتشافی بزوشک (۲).
۱۷۵	جدول ۸ - ۱. مقایسه‌ی ویژگی‌های منطقه اکتشافی بزوشک با طلای طرقبه و منطقه اکتشافی فیروزکوه .

فصل اول:

کلیات

۱-۱). مقدمه

ناحیه معدنی امید بخش بزوشک یکی از ناهنجاری‌های ژئوشیمیایی ورقه زمین‌شناسی طرقبه است، که به جهت وجود عناصر مس، آهن، طلا، نقره، آرسنیک و جیوه، اهمیت دارد (باستانی و فرجندی، (جعفری و همکاران، ۱۳۸۶).

موقعیت زمین‌شناسی و تکتونیکی منطقه بزوشک که بر روی کمربند کانی‌سازی شمال شرق ایران قرار دارد، و وجود آثار معدن متروکه در اطراف روستای بزوشک، انگیزه‌ای برای مطالعه دقیق‌تر و انتخاب آن برای پژوهش کارشناسی ارشد اینجانب شد تا کارهای اکتشافی دقیق در این منطقه طراحی و انجام شود. عملیات صحرایی این پژوهه در سه مرحله در ماه‌های مهر و آبان سال ۱۳۸۹، صورت پذیرفت.

۲-۱). موقعیت جغرافیایی و راه‌های دسترسی به منطقه

منطقه معدنی بزوشک به وسعت ۳۰ کیلومتر مربع در فاصله ۳۵ کیلومتری جنوب‌غرب شهرستان مشهد (فاصله هوایی)، ۶۳ کیلومتری جنوب‌غربی مشهد، و ۱۰۲ کیلومتری شرق نیشابور در طول جغرافیایی ۱۲° ۲۳' ۵۹" ۲۶° ۴۰' ۵۹" عرض جغرافیایی ۳۶° ۳' ۵۵" تا ۳۶° ۶' ۱۲" قرار دارد (شکل ۱-۱). این منطقه در جنوب‌شرقی نقشه ۱:۲۵۰۰۰ مشهد (افشار‌حرب، همکاران ۱۹۸۶) و جنوب‌شرقی نقشه ۱:۱۰۰۰۰۰ طرقبه قرار گرفته است (پور‌لطیفی، ۲۰۰۱). از لحاظ ساختاری در جنوب زون بینالود قرار گرفته است.

این منطقه اکتشافی به دو بخش بزوشک (۱)، (بازه معدن) در جنوب‌غربی روستای بزوشک، و بزوشک (۲) (آغل پلنگ) در شمال‌شرقی آن تقسیم می‌شود (شکل ۱-۲).